

SOSIAALIPALVELUJEN OMAVALVONTASUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	2
2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	3
3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO	6
4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	9
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	10
7 ASIAKASTURVALLISUUS	17
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN	19
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA	20
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA	20

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Nimi: Sauma Lastensuojelupalvelut Oy

Y-tunnus: 1710844-8

Jaakonkatu 3 A (6.krs)

00100 Helsinki

info@saumalastensuojelu.fi

Toimintayksikkö tai toimintakokonaisuus

Nimi: Sauma Kodit Pursi

Katuosoite: Loukkukorventie 5

Postinumero: 40640 Postitoimipaikka: Jyväskylä

Keski-Suomen hyvinvointialue

Sijaintikunta yhteystietoineen:

Jyväskylän kaupunki, PL 193, 40101 Jyväskylä,

puh. 014 2660000

Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä:

Yksityinen lastensuojelulaitos, lastensuojelun laitossijoitukset, asiakaspaikat: 7

Esihenkilö: Esa Alanko

Puhelin: 050 551 9696 Sähköposti: esa.alanko@saumalastensuojelu.fi

Toimintalupatiedot

Aluehallintoviraston/Valviran luvan myöntämisaikajankohta (*yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt*): 21.10.2008

Palvelu, johon lupa on myönnetty: Ympärivuorokautinen laitoshoido ja lastensuojelun jälkihuolto

7 laitoshoidon paikkaa ja 5 ilmoituksen varaista tuetun asumisen paikkaa

Luvan myöntämisaikajankohta 30.9.2022

Rekisteröintipäätös 30.9.2022

Ei Alihankintana toteutettavia palveluita

2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Sauma Kodit Pursi on 7-paikkainen lastensuojeluyksikkö Jyväskylän Myllyjärvellä, joka tarjoaa lastensuojelulain mukaisia sijaishuollon kuntouttavia palveluita pääsääntöisesti 12–17-vuotiaille lapsille. Lastensuojelun sijaishuollon laitoshoidolla tarkoitetaan sijoitettujen lasten ympärivuorokautista hoitoa, jonka tulee olla lastensuojelulain (417/2007), sosiaalihuoltolain (1301/2014) ja yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) mukaista.

Sauma Kodit Pursi on osa Suomen Terveystalo konsernia, joka mahdollistaa laaja-alaiset asiantuntijapalvelut yksikön tueksi. Palveluiden tarkoitus on löytää uusia tutkittuun tietoon perustuvia toimintamalleja lastensuojelun sijaishuollon erityistason hoitoon.

Asiakasprofiili

Sauma Kodit Purteen sijoitettavat lapset ovat pääsääntöisesti 12–17-vuotiaita, jotka tarvitsevat esimerkiksi psykiatristen tai neuropsykiatristen haasteiden, päihteiden käytön tai muiden kasvua ja kehitystä vaarantavien haasteiden vuoksi lastensuojelun sijaishuollon erityisyksikön sijoitusta.

HENKILÖKUNTARAKENNE

Yksikön johtaja, vastaava ohjaaja, 8 ohjaaja, joista 4 sosionomi AMK, yksi sairaanhoitaja AMK, 2 lähihoitajaa ja yksi mielisairanhoitaja. Henkilökunnalla on erityiskoulutuksia mm. neuropsykiatrinentalmentaja, eläin- ja luontoavusteinen neuropsykiatrinentalmentaja, perhe- ja pariterapia, vakauttava perheterapia, voimavara keskeinen perhetyö, trauma ja aggressio sijaishuollossa, psykoosisairauksien varhainen interventio, kiintymismielikuvien hoidollinen ymmärtäminen, lastensuojelutyön erikoistumiskoulutus.

Yksikön viihtyisät tilat sekä lastensuojelun ammattilaisista koostuva, työlle omistautunut henkilökunta tarjoavat turvallisen ja vakaan kasvu- ja kehitysympäristön sijoitetuille lapsille. Työntekijät ovat sitoutuneet yhtiön arvoihin ja heidän osaamistaan tuetaan ja kehitetään säännöllisellä koulutuksella. Yksikkö on erikoistunut psykiatrisesti ja neuropsykiatrisesti sekä päihtein oireilevien lasten tarpeisiin. Vahvuutemme on kuntoutusmotivaation herättäminen.

Lapsen etu on aina työskentelymme keskiössä. Tuemme ja kunnioitamme asiakkaidemme valintoja. Kunnioitamme yksilön itsemääräämisoikeutta, osallistumisoikeutta, oikeutta tulla kohdatuksi kokonaisvaltaisesti ja oikeutta yksityisyyteen. Lisäksi ohjaustyötä linjaavat yksikön arvot: yhteisöllisyys, arvokkuus, osallisuus, avoimuus ja yksilöllisyys. Työskentelymme pohjaa voimavara- ja ratkaisukeskeiselle lähestymistavalle ja humanistiseen ihmiskäsitykseen. Uskomme, että jokainen ihminen on ainutlaatuinen yksilö, jolla on halu ja oikeus kehittyä ja tehdä yksilöllisiä valintoja elämässään. Jokaisen ihmisen sisäinen kokemusmaailma ansaitsee tulla kuulluksi.

Sauma Kodit Purressa ohjaajan tärkein työväline on hänen persoonansa. Työntekijöiden ihmiskuva on humani ja myönteinen, emme näe menneisyyttä ihmisten ongelmien lähteenä, vaan voimavarana ongelmien ratkaisemisessa. Työskentelyn edetessä asiakas rakentaa aktiivisesti omaa näkemystään maailmasta, yhteisen arjen myötä työntekijällä on oikeus olla mukana tässä prosessissa. Hyväksymme, että kuntoutusprosessi ei ole lineaarinen jatkumo, ihmisen elämä ei aina etene loogisesti askel askeleelta. Odottamattomat tapahtumat ovat osa elämää, yhdessä asiakkaan kanssa löydämme tapoja käsitellä ja selviytyä epävarmuudesta ja vaikeista tunteista.

Toimintaympäristö ja tilat

Sauma Kodit Pursi tarjoaa lapsille mahdollisuuden elää ja kehittyä tasapainoisesti kodinomaisessa, turvallisessa, arvostavassa ja yhteisöllisessä kasvuympäristössä. Jokainen ihminen on arvokas ja ansaitsee tulla

kuulluksi ja nähdynksi omana itsenään. Arvostavassa ilmapiirissä lapsi saa vastuullisuuteen ja saa koke-
muksen siitä, että hänellä on valta ja valmiudet vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa. Tunneimme ylpeyttä
sekä työstämme, että sen merkityksestä yhteiskunnassa. Visiomme toteutuu päivittäin ammatillisessa vuoro-
vaikutuksessa ja arvojen ja etiikan mukaisessa ohjaustyössä. Etiikka ei merkitse ainoastaan teoreettista ar-
gumentointia, vaan myös konkreettisia valintoja arjessa.

Sijoitettavan lapsen käyttäytyminen on usein hänen oman mielensä kannalta tarkoituksenmukainen tapa sel-
viytyä kuormittavista tilanteista. Tämän vuoksi työssämme korostuu terapeuttinen ja hoidollinen ote: pyrimme
hoitamaan oireiden syytä, jotta lapsi saa parhaat eväät kuntoutumiseen. Työskentelyn edetessä asiakkaalle
esitellään erilaisia tapoja käsitellä menneisyyteen kuuluvia tunteita. Heitä tuetaan löytämään ratkaisuja ja
vahvistamaan sitä, mikä toimii ja tuottaa hyvää elämää.

Sauma Kodit Purressa arvot ohjaavat työntekijän valintoja arjessa. Ne antavat suuntaviivat asiakastyölle eli
sille, kuinka asiakkaan kanssa ollaan, kuinka viestitään, mitä tehdään ja mitä jätetään tekemättä. Arvokes-
kustelulla on tärkeä sija työyhteisömme sisäisessä dialogissa. Työskentelymme pohjaa voimavarakeskeiselle
lähestymistavalle ja sosiodynaamisen ohjauksen periaatteille, erityisesti terapiatyössä korostuu psykodynaa-
minen lähestymistapa. Valitsemme lähestymistavan ja menetelmät sen mukaan mikä kulloinkin tukee asia-
kasta hänen senhetkisessä tilanteessaan.

Sauma Kodit Purren käytössä on kaksikerroksinen omakotitalo (yht. 258 m²) Jyväskylän Myllyjärvellä. Jokai-
sella nuorella (7) on oma huone. Yleisinä tiloina toimivat keittiö, yläkerran oleskelutilat, alakerran oleskeluti-
lat, kodinhoituhuone, pesutilat ja musiikkihuone. Yleiset tilat ovat kaikkien vapaassa käytössä. Lisäksi
Sauma Kodit Purressa on yksi pienempi huone rentoutumiskäyttöön. Purresta löytyy kaksi toimistohuonetta,
joista yksi on pääsääntöisesti ohjaajien, ja yksi vastaavan ohjaajan ja sekä Sauma Kodit Purren esihenkilön
käytössä. Lisäksi yksikössä on lääkehoituhuone. Vastaavan ohjaajan ja esihenkilön toimiston yhteydessä on
yksikön palaveritila. Henkilökunnalla on käytössään yksi oma wc. Sauma Kodit Purren välittömässä läheisyy-
dessä sijaitsee itsenäistymisyksikkö, jonka tiloina ovat Sauma Koti Purren yhteydessä sijaitseva yksiö omalla
sisäänkäynnillä, ja erillinen rivitalorakennus (erillinen omavalvontasuunnitelma).

Lasten huoneista viisi sijaitsee yläkerrassa ja kaksi alakerrassa. Yläkerrassa lasten käytössä on kaksi eril-
listä wc:tä, joista toisessa myös suihku ja alakerrassa yksi erillinen wc ja kylpyhuone/sauna. Mahdollisuuk-
sien mukaan perheiden yöpymiseen on mahdollista varata tiloja muista yksiköistä tai käyttää tähän tarkoituk-
seen yrityksen itsenäistymisasuntoja.

Jokaisella lapsella on avain omaan huoneeseensa. Jokaisella henkilökunnan jäsenellä on avain lasten huo-
neisiin, jolla huoneeseen päästään tarvittaessa. Lapsi voi itse päättää, haluaako pitää huoneensa ovea lu-
kossa vai auki. Huoneen vapautuessa tarkistetaan huone ja korjataan mahdolliset puutteet sekä remontoi-
daan huonetta tarvittaessa. Uuden lapsen saapuessa pyritään sisustamaan huone hänen tarpeet ja toiveet
huomioiden. Lapsen huone on hänelle henkilökohtaisesti varattuna koko Sauma Kodit Purteen sijoituksen
ajan.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Sauma Kodit Pursi on osa Suomen Terveystalo konsernia ja toimintaamme ohjaavat Terveystalon arvot
osaaminen ja välittäminen sekä yhtiön omat eettiset ohjeet. Terveystalo on sitoutunut noudattamaan vastuul-
lisen liiketoiminnan periaatteita ja sosiaali- ja terveydenhuollon korkeita eettisiä vaatimuksia. Lisäksi Terveys-
talo on mukana suomalaisessa FIBS-yritysvastuuverkostossa ja Suomalaisen työn liiton jäsen. Laatu ja yri-
tysvastuu ovat strategiamme keskiössä ja haluamme niiden näkyvän kaikessa toiminnassamme. Vastuulli-
suustyötämme ohjaavat Terveystalon eettiset periaatteet, lääketieteellisen, toiminnallisen ja kokemuksellisen
laadun jatkuvaan kehittämisen tähtäävä laatutyömme sekä sidosryhmien olennaisiksi nostamat vastuulli-
suusteemat. Vastuullisuusteemoissa korostuvat erityisesti hoidon laatu ja vaikuttavuus, potilasturvallisuus ja
tietosuoja, korkeatasoinen palvelu sekä henkilöstön hyvinvointi työssä.

Sauma Kodit Purren toiminta perustuu lastensuojelun yleisiin periaatteisiin ja eettisiin periaatteisiin, jotka ovat:

- Asiakkaiden ihmisarvo ja perusoikeudet
- Lapsen etu
- Vuorovaikutus
- Ammattihenkilöstön työn laatu
- Vastuulliset päätökset ja toimintakulttuuri

Sauma Kodit Purressa tämä tarkoittaa sitä, että lapsi otetaan huomioon kokonaisuutena ja työskentelyn tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kuntoutumista. Työskentelemme aina yhdessä perheen kanssa ja ajattelemme, että perheen kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävä osa kuntoutustyön vaikuttavuutta. Perheen kanssa työskennellään ja vanhempia tuetaan huoltajina koko sijoituksen ajan. Työskentely perustuu lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän laatimaan asiakassuunnitelmaan.

Arvomme ovat osaaminen ja välittäminen. Tarjoamme henkilöstölle ammatillista koulutusta, työssä oppimisen mahdollisuuksia sekä tukea itseopiskeluun osaamistason ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Osaava henkilökunta ja riittävät resurssit luovat luotettavan ja turvallisen toimintaympäristön niin lapsille kuin työntekijöille. Moniammatillinen työyhteisö mahdollistaa kehittymisen, kun sparrausapua on lähellä. Jakamalla näkemyksiämme mahdollistamme muidenkin kasvun.

Sauma Kodit Purren arvot pohjaavat sosiaalialan arvoihin, ne ovat syntyneet työntekijöiden ja lasten välisessä yhteistyössä. Pohdimme säännöllisesti työyhteisössä, sekä lasten ja heidän perheiden kanssa, kuinka arvot todentuvat asiakastyössä ja arjen valinnoissa. Arvojamme ovat turvallisuus, osallisuus, avoimuus, arvokkuus ja yksilöllisyys. Jokaisen ihmisen ihmisarvo on yhtäläinen ja kiistämätön. Työntekijät kunnioittavat ja tukevat kaikilla toimillaan asiakkaiden ihmisarvoa. Lisäksi Sauma Kodit Purressa vaalitaan erityisesti kaikkien yhteisön jäsenten turvallisuutta, lasten osallisuutta, avoimuutta, arvostavaa ja kunnioittavaa vuorovaikutusta sekä yksilöllisyyttä.

3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinta

Omavalvonta ja asiakasturvallisuus perustuvat riskienhallintaan, jossa palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtia arvioidaan monipuolisesti asiakkaan saaman palvelun näkökulmasta. Riskienhallinnassa laatua ja asiakasturvallisuutta parannetaan tunnistamalla jo ennalta ne kriittiset työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa.

Sauma Kodit Purressa pyrimme tunnistamaan ennalta asiakasturvallisuutta vaarantavia riskejä ja kehittämään toimintaamme tämän pohjalta. Riskienhallinta perustuu siihen, että Sauma Kodit Purren työyhteisössä on avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa sekä työntekijät että asiakkaat ja heidän läheisensä uskaltavat ottaa esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia. Työntekijöiden tehtävänä on varmistaa, että asiakkaalle annettavat sosiaalipalvelut toteutetaan laadukkaasti. Arjessa on jatkuvasti mahdollista tehdä huomioita ja ottaa epäkohtia puheeksi esim. viikkopalaverissa tai kuukausittain työyhteisöpalaverissa. Asiakkaat ja omaiset voivat tuoda esille epäkohtia arjen yhteistyössä mm. keskusteluissa, tapaamisissa ja asiakassuunnitelmapalaverissa. Esihenkilöiden tehtävänä on varmistaa, että työntekijöillä on tarpeeksi tietoa turvallisuusasioista.

Läheltä piti -tilanteita pyritään vähentämään ennakoivalla työotteella. Lapsen tai lasten uhatessa tai käyttäytyessä väkivaltaisesti joko itseään, henkilökuntaa tai muita lapsia kohtaan, henkilökunta puuttuu siihen välittömästi ja tilanne pyritään rauhoittamaan sanallisen viestinnän keinoin lapsen kanssa etukäteen sovitulla toimintatavoilla. Henkilökunnan fyysistä väliintuloa pyritään välttämään viimeiseen asti. Fyysistä rajoittamista (esim. kiinnipito) käytetään ainoastaan välttämättömissä tilanteissa, jos esimerkiksi lapsi pyrkii satuttamaan itseään tai muita talossa olevia. Vakituinen henkilökunta on saanut tietoa ja käytännön ohjausta turvalliseen kiinnipitämiseen. Jos sanallinen rauhoittelu ei riitä tai tehoa, kutsutaan paikalle poliisi tai ambulanssi psykiisen/vammojen hoidon arviointia varten (yleinen hätänumero: 112). Vartiointiliikkeen hätäkutsupainikkeet sijaitsevat ohjaajien toimistossa, neuvotteluhuoneessa ja yläkerran eteisessä. Vartijaa voidaan käyttää esimerkiksi tilanteissa, jossa Sauma Kodit Purren kiinteistöä tai kiinteistössä olevia kohtaan kohdistuu jokin ulkopuolinen uhka. Vartiointiliike voidaan myös pyytää paikalle tarvittaessa esimerkiksi yöaikaan rauhoittamaan tilannetta, kun ohjaaja on vuorossa yksin.

Uhkatilanteen jälkeen paikalla oleva henkilökunta tekee korjaavat toimenpiteet heti, jotta tilanne ei toistuisi. Tilanne käydään läpi koko henkilöstön kesken ja korjaavien toimenpiteiden suunnittelua ja toteuttamista jatketaan. Vastuu korjaavien toimenpiteiden suunnittelusta ja seurannasta on yksikön esihenkilöllä. Väkivaltatilanteesta tai sen uhasta täytetään aina jälkikäteen väkivaltailmoituslomake, joka käydään läpi esihenkilöiden ja väkivaltatilanteessa paikalla olleiden kanssa. Väkivaltailmoituslomakkeet arkistoidaan ja toimitetaan niistä kopiot työsuojeluvaltuutetulle ja työsuojelupäällikölle.

Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Terveystalossa on käytössä riskienarviointimalli, jonka tarkoituksena on löytää asiakasturvallisuuteen vaikuttavat riskitekijät jo ennen kuin mitään haittaa pääsee tapahtumaan. Mallin avulla määritellään merkittävät, kohtalaiset ja siedettävät riskit ja määrittelyn jälkeen päätetään toimenpiteistä, joilla riskiä hallitaan tai se poistetaan. Lastensuojelun riskikartoituksessa esille nousseita keskeisiä riskejä ovat:

Henkilöstöön liittyvät riskit:

- o koulutetun henkilöstön saatavuus
- o osaamisen tason puutteet
- o vuorotyö
- o vaara- ja uhkatilanteet

Lääkehoitoon ja sen toteuttamiseen liittyvät riskit:

- o lääkehoidon vastuut ja osaamisen varmistaminen
- o lääkkeiden turvallinen ja asianmukainen säilytys
- o lääkepoikkeamat

- o lääkekulutuksen seuranta
- o lääkkeiden saatavuus ja jatkuvuuden varmistaminen
- o puhelimitse saatujen lääkemääräysten oikeellisuus
- o yhteiset dokumentointikäytänteet

Tietosuojaan ja -turvaan liittyvät riskit:

- o henkilötietojen käsittely ja käytänteet
- o tietosuojatut yhteydet, esim. salattu sähköposti
- o puhelimesta tapahtuva asiointi
- o osaston tietokoneen ja puhelimen käyttö
- o tietosuojajätteen hävittäminen
- o sosiaalinen media

Palveluntuottamiseen ja hoitoon liittyvät riskit:

- o virhearvio, esim. ketjuvirhearvio
- o asiakkaan kokemus huono kohtelu
- o henkilöstömitoitus esim. äkilliset sairauspoissaolot, vajavainen perehdytys, osaamisvajae
- o puutteellinen kirjaaminen, raportointi ja tiedonsiirto verkostoihin
- o työilmapiirin ongelmat, esim. kollegiaalisuus
- o yksikön imagohaitta

Yksikön tiloihin liittyvät riskit:

- o paloturvallisuus
- o kosteusvaurio, suihkujen kaadot
- o turvallisuus, vasteaika, vartiointiliikkeen pääsy yksikköön hätätilanteessa
- o ulkopuolisten luvaton pääsy yksikköön
- o asiakkaiden pääsy toimiston ja henkilökunnan tiloihin

Tiedottamiseen liittyvät riskit (sisäinen)

- o vuorotyö
- o puutteellinen kirjaaminen
- o yhteiset käytänteet tiedonkulusta, delegointi, priorisointi
- o sähköinen tiedonsiirto esim. internet, sähkökatko, tunnukset
- o päivittämättömät paperiset asiakastiedot
- o varmistamaton asiakkaan kielitaito

Asiakasturvallisuuteen liittyvät riskit:

- o karkaaminen
- o väärinkäytökset
- o huumausainerikokset
- o toisen omaisuuden lainaaminen, varastaminen, kavaltaminen, ostaminen ja myyminen
- o väkivalta; fyysinen ja henkinen
- o kuvaaminen
- o tiedonkulku

Riskienhallinta on koko työyhteisön yhteinen asia ja riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Työyhteisö osallistuu turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Johdon tehtävänä on vastata strategisesta riskien hallinnasta sekä huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista ja että toiminnan turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja. Johdolla on myös päävastuu myönteisen asenneympäristön luomisessa turvallisuuskysymyksiä kohtaan. Riskienhallinta on jatkuvasti käytännössä mukana elävä asia. Koko työyhteisöltä vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Jokaisella yksikön työntekijällä on velvollisuus tuoda esille havaitsemansa epäkohdat, laatu- ja riskit. Eri ammattiryhmien asiantuntemus saadaan hyödynnetyksi ottamalla henkilöstö mukaan omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Yksikössä on nimetyt vastuuhenkilöt toiminnan eri osavuosille. Vastuuhenkilöt on nimetty koulutuksen, osamisen ja työntekijän oman kiinnostuksen mukaisesti.

Yksikössä kirjataan poikkeamat ja vaaratilanteet yhteiseen järjestelmään. Varsinainen tapahtuman käsittely tapahtuu toimipaikassa, mutta tapahtuman käsittelyyn osallistuu tapauskohtaisen harkinnan mukaan myös konsernipalvelujen asiantuntijoita. Juurisyysanalyysin avulla pyritään löytämään tapahtuman juurisyy tai juurisyyt ja poistamaan ne. Tapahtumien tilastoinnin ja raportoinnin kautta havaitaan myös mahdollisesti toistuvat ongelmat ja ohjeistuksen tarpeet. Korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilöstölle yksikkökokouksissa sekä koulutustilaisuuksissa. Tapahtumista laaditaan koosteet, joita konsernin johto seuraa.

Poikkeaman toistuminen pyritään estämään seuraavasti:

- Poikkeamaan johtaneet syyt selvitetään järjestelmällisesti
- Syiden poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet on suunniteltava sekä niihin nimetään vastuuhenkilöt ja määritetään aikataulu.
- Korjaavat toimenpiteet toteutetaan suunnitelman mukaisesti
- Toimenpiteiden vaikutusta seurataan ja arvioidaan kuukausittaisissa työryhmän sekä johdon palaverissa.
- Johto vastaa korjaavista toimenpiteistä.

Pelastussuunnitelma, poistumisturvallisuusselvitys ja lääkehoitosuunnitelma tarkistetaan vuosittain ja päivitetään aina tarpeen mukaan tai toiminnan muuttuessa.

Yksikössä kirjattavat poikkeamat ovat:

- Valviran selvityspyyntöön johtaneet kantelut
- aluehallintoviraston selvityspyyntöön johtaneet kantelut
- asiakaspalautteiden valitukset
- lääkityspoikkeamat
- tietosuojarikkomukset
- tilaajien reklamaatiot ja epäkohtailmoitukset
- uhka- ja vaaratilanteet
- sisäisen auditoinnin poikkeamat ja johdon katselmuksessa havaitut puutteet

Henkilöstön epäkohtien ilmoitusvelvollisuus ja palautekanavat:

Työntekijöillä on velvollisuus ilmoittaa, jos hän havaitsee asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan, esimerkiksi asiakasturvallisuudessa ilmeneviä puutteita, asiakkaan kaltoinkohtelua tai toimintakulttuuriin sisältyviä asiakkaalle vahingollisia toimia, fyysistä, psyykkistä tai kemiallista kaltoinkohtelua (Sosiaalihuoltolaki 48-49§). Ilmoitus tulee tehdä välittömästi yksikön toiminnasta vastaavalle esimiehelle tai palvelupäällikölle tai mikäli nämä ovat pois aluejohtajalle. Yksikön esimies käynnistää välittömästi korjaavat toimenpiteet. Ilmoitus kirjataan Efecteen. Ilmoituksen saatuaan palvelupäällikkö ilmoittaa asiasta kunnan sosiaalipalveluista vastaavalle viranomaiselle ja antaa selvityksen tehdyistä toimenpiteistä. Yksikön toiminnasta vastaava esimies vastaa siitä, että jokainen yksikön työntekijä tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena. Työntekijän on ilmoitettava salassapitosäännöksen estämättä aluehallintoviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei korjata viivytyksettä.

Jos kyse on epäkohdasta toimintakulttuurissa, joka ei ole suoranaisesti vahingollinen asiakkaalle, asia tuodaan yksikön johtajalle ja palvelupäällikölle tiedoksi. Myös toiminnan kehittämiseen toivotaan palautetta ja sitä voi antaa joko suoraan esihenkilöille tai Terveystalon virallisen kehittämiskanavan kautta Intrassa. Esimies käsittelee palautteet ja kehitysehdotukset työryhmän kanssa sekä suunnittelee korjaavat toimenpiteet ja antaa ne palvelupäällikölle tiedoksi. Tarvittaessa palvelupäällikkö vie asian aluejohtajalle ja johtoryhmään. Mikäli toimintakulttuuri ei ole vahingollista asiakkaille, niihin puututaan omavalvonnan kautta.

4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Omaavonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Omaavonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Yksikön esimies vastaa yksikön omaavonntasuunnitelman laatimisesta yhdessä yksikön henkilökunnan kanssa. Yhdessä tehty suunnitelma sitouttaa kaikki laadukkaaseen toimintaan ja palveluiden jatkuvaan valvontaan ja kehittämiseen. Työntekijät ovat voineet esittää ehdotuksia ja muutoksia laadittavaan omaavonntasuunnitelmaan.

Yksikön esihenkilö:

Esa Alanko, Loukkukorventie 5, 40640 Jyväskylä

puh. 0405519669

esa.alanko@saumalastensuojelu.fi

Omaavonntasuunnitelman seuranta

Suunnitelman päivittämisen aikatauluista on vastuussa yksikön esihenkilö. Esihenkilö yhdessä henkilökunnan kanssa päivittää omaavonntasuunnitelman kerran vuodessa tai tarpeen mukaan toiminnassa tapahtuneiden muutosten mukaisesti. Päivittämiseen osallistuu koko henkilökunta ja sitä käsitellään työyhteisöpalaverissa. Päivittämisessä hyödynnetään asiakkailta saatua palautetta.

Omaavonntasuunnitelman julkisuus

Ajantasainen omaavonntasuunnitelma on kaikkien nähtävillä laitoksen yleisissä tiloissa (kansio sijaitsee Sauma Koti Purren yläkerran olohuoneessa) sekä ohjaajien toimistossa. Kun yksikköön tulee uusi lapsi tai työntekijä, heille kerrotaan mistä omaavonntasuunnitelma löytyy.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Palvelutarpeen arviointi

Sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä arvioidaan tarvittaessa myös lastensuojelun tarve. Sosiaalityöntekijä vastaa erityistä tukea tarvitsevan lapsen ja lastensuojelun tarpeen arvioinnista. Palvelun tarvetta arvioidaan yhdessä lapsen ja perheen sekä tarvittaessa muiden läheisten kanssa. Palvelutarpeen arviointi tehdään monitoimijaisesti moniammatillisesti yhteisenä työnä. Arvioinnin lähtökohtana on lapsen ja perheen oma näkemys voimavaroistaan ja niiden vahvistamisesta.

Yksikön työntekijät arvioivat asiakkaiden palvelutarvetta yksilökeskusteluiden, perhetapaamisten, yhteistyöverkostojen palautteen (esim. koulu, terveydenhuolto) ja arjen sujumisen havainnoinnin perusteella. Palvelutarpeen arviointia tehtäessä on keskeistä huomioida lasten ja lasten perheen toiveet. Palvelutarvetta arvioidaan tiiviissä yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Perhesuhteita ylläpidetään ja vahvistetaan lapsen edun mukaisesti.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma

Hoito- ja kasvatussuunnitelma perustuvat lastensuojelulain 30§:n mukaiseen asiakassuunnitelmaan ja moniammatillisen arvioinnin yhteenvetoon sekä lapsen arjessa saatavaan tietoon. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan kirjataan lapsen yksilöllinen tuen tarve 1kk kuukauden kuluessa lapsen muuttamisesta yksikköön. Omaohjaajan tehtäviin kuuluvat asiakkaan esitietojen keruu (sairaudet, lääkitys, allergiat, edellisen hoitopaikan, perheen haastattelut ja yhteistyö, mahdolliset mittarit) sekä tutustuminen lapseen. Hoito- ja kasvatussuunnitelman laatii omaohjaajat yhdessä lapsen, perheen ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Omaohjaajat vastaavat hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutumisesta.

Sauma Kodit Purressa tehdään asiakassuunnitelman pohjalta jokaiselle lapselle hoito- ja kasvatussuunnitelma, jonka toteuttamisesta ja päivittämisestä vastaavat lapsen omaohjaajat. Tämän lisäksi omaohjaajat laativat kuukausittain kuukausikoosteen, joka käydään lapsen kanssa läpi ja lapsi saa halutessaan kommentoida koostetta. Kooste lähetetään sovitusti lapsen vanhemmille ja lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Jokaiselle lapselle on nimetty kaksi omaohjaajaa, jotka ovat erityisesti perehtyneitä lapsen asioihin. Koko työryhmä on tietoinen kasvatuksellisista suuntaviivoista ja akuuteista tarpeista, joita päivitetään päivittäin esim. työvuorojen vaihtuessa. Lapsen ja vanhempien toiveita kuullaan ja otetaan huomioon lapsen arkea suunniteltaessa. Ohjaajat huolehtivat siitä, että lapsi saa oikeuksiensa mukaista kohtelua.

Hoito- ja kasvatussuunnitelman tavoitteisiin pääsemistä arvioidaan kuukausittain päivittäisten kirjausten, omaohjaaja keskustelujen ja moniammatillisen työryhmän avulla. Suunnitelma tarkistetaan vähintään 2 krt vuodessa tai tarpeen mukaan useammin. Suunnitelman arvioinnista ja päivittämisestä vastaa ensisijaisesti lapsen omaohjaajat. Yksikön henkilökunta perehtyy kaikkien lasten hoito- ja kasvatussuunnitelmaan, ja ne ovat työkalu kokonaisvaltaisen kasvatustyön toteuttamisessa.

Asiakkaan kohtelu

Asiakkaalla on oikeus saada hyvää hoitoa ja yksilöllistä, tasa-arvoista kohtelua. Kaikenlainen asiakkaan epäasiallinen tai loukkaava kohtelu on ehdottomasti kielletty. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus sosiaalihuoltolain § 48 ja § 49 mukaisesti ilmoittaa viipymättä esihenkilölleen, jos huomaa epäasiallista kohtelua. Kts. kohta 3 RISKIENHALLINTA.

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Sauma Kodit Purren hoitofilosofiana on, että toimintaa ei ohjata ylhäältä alaspäin vaan kaikki pääsevät osallistumaan päätöksentekoon silloin kun se on mahdollista. Lapsille kerrotaan, että kaikilla, joilla on oikeuksia, on myös velvollisuuksia ja on tärkeä opetella kantamaan vastuuta omista päätöksistään. Tarkoituksena on, että lapsi saa harjoitella päätöksentekoa turvallisesti ja siihen saa tukea. Lapsella on oikeus erehtyä ja oppia omista virheistä.

Jokaiselle lapselle pyritään mahdollistamaan lapsen toiveiden mukainen ja ikä- ja kehitystasoinen arki. Lapsella on oikeus saada tietoa, olla suunnittelemassa, vaikuttamassa ja päättämässä oman elämänsä tärkeistä asioista. Yhteistä toimintaa pyritään suunnittelemaan siten, että se olisi monipuolista ja jokaisella lapsella olisi mahdollisuus osallistua toimintaan ja kokea itsensä tärkeäksi jäseneksi ryhmässä. Viikoittainen nuorten kokous tarjoaa lapsille mahdollisuuden vaikuttaa yksikön toimintaan ja arkeen.

Lapsen ikätasoista itsemääräämisoikeutta vahvistetaan, tuetaan ja ylläpidetään tarjoamalla lapselle tila ja mahdollisuuksia tulla kuulluksi. Lapsen arjen toiminnot suunnitellaan yhdessä lapsen ja hänen perheensä kanssa. Jokaisella lapsella on oma huone, jonka yksityisyyttä kunnioitetaan. Lapsen mielipide kuullaan ja pyritään mahdollisuuksien mukaan huomiomaan häntä koskevista päätöksistä. Lapsi voi itse vaikuttaa esimerkiksi hänelle ostettaviin vaatteisiin tai miten hän haluaa sisustaa oman huoneensa.

Lapsella on oikeus olla yhteydessä omaan sosiaalityöntekijään. Joka kuukausi lapsi esittää halutessaan omat terveisensä kirjallisesti sosiaalityöntekijälle kuukausikoosteen yhteydessä. Henkilökunta on velvollinen auttamaan lasta yhteydenpidossa lapsen sosiaalityöntekijään ja varmistamaan, että lapsella on tähän tarvittavat yhteystiedot. Lasta tuetaan ja ohjataan tunnistamaan ja tuomaan esille omia mielipiteitään. Ennen ja jälkeen asiakassuunnitelmapalaveria käydään lapsen kanssa läpi keskustelun aiheita ja varmennetaan lapsen ymmärtäneen niiden sisältö. Lapselle kerrotaan sijoitusprosessin kulusta ja sen tavoitteista.

Lapsen ja hänen läheisten kulttuurisia taustoja ja uskonnollisia vakaumuksia kunnioitetaan. Asiakkaalle mahdollistetaan käyminen vakaumuksensa mukaisissa tilaisuuksissa ja edustamansa uskonnon harjoittaminen. Lapsen ruokavalio huomioidaan yksilöllisesti ja hänellä on oikeus valita itselleen mieluisa harrastus. Lapsen ystävyys-suhteita tuetaan ja ystävät saavat käydä vierailuissa yksin. Lapsella on oma puhelin käytösään, ellei sitä ole erikseen rajoitettu. Omaohjaajat käyvät lapsen kanssa läpi tulevien neuvottelujen sisällöt etukäteen, jotta omaohjaaja voi tarvittaessa neuvottelussa edustaa lasta, jos tämä kokee haastavaksi kertoa näkemyksiään monen aikuisen läsnä ollessa. Henkilökunnalle järjestetään säännöllisesti koulutusta lapsen hyvään kohtaamiseen liittyen.

Mikäli itsemääräämisoikeutta tai osallistumista joudutaan rajaamaan tai niihin muuten puuttumaan, kirjataan tehdyt rajaukset lapsen asiakastietoihin ja niistä tehdään tarvittavat päätökset. Puuttumiseen tulee myös aina olla selkeä lastensuojelulakiin pohjautuva peruste, ellei muita lievempiä keinoja ole sillä hetkellä käytettävissä. Asiakkaalle, hänen huoltajalleen ja sosiaalityöntekijälle annetaan aina viipymättä tieto päätösten tai rajoitusten sisällöstä, niiden perusteista ja käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista ymmärrettävässä muodossa ja lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Yksiköstä kannustetaan ja tuetaan lasta pitämään yhteyttä hänen asioistaan vastaavaan sosiaalityöntekijään.

Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset ja rajoittamistoimenpiteistä tehdään kirjaukset myös asiakasasiakirjoihin. Rajoitustoimenpiteet toteutetaan lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti lapsen ihmisarvoa kunnioittaen. Lapsella on oikeus halutessaan tarkastella häntä koskevia asiakirjoja.

Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet ja käytännöt

Lapsen hoito ja huolenpito perustuvat ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen, ja palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta lapsen itsemääräämisoikeutta. Rajoitustoimenpiteille on aina oltava laissa säädetty peruste ja sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun lapsen tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Päätös perustuu aina tarkkaan ja yksilölliseen arviointiin käsillä olevan tilanteen olosuhteet ja tosiseikat huomioon ottaen. Rajoitustoimenpiteen on aina perustuttava lastensuojelulakiin eikä rajoitustoimenpidettä voi käyttää rangaistuksena, eikä sitä voida perustella laitoksen säännöllä.

Lastensuojelulain mukaiset rajoitukset sijaishuollossa ovat:

- Yhteydenpidon rajoittaminen (Lsl 62-63 §)
- Aineiden ja esineiden haltuunotto (Lsl 65 §)
- Henkilötarkastus (Lsl 66 §)
- Henkilönkatsastus (Lsl 66a §)
- Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen (Lsl 67 §)
- Kiinnipitäminen (Lsl 68 §)
- Liikkumisvapauden rajoittaminen (Lsl 69 §)
- Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (Lsl 69a §)
- Eristäminen (Lsl 70 §)
- Erityinen huolenpito (Lsl 71-72 §)

Päätöksen erityisen huolenpidon aloittamisesta tai jatkamisesta toke 213/2025 2 ja 3 momentissa tarkoitettu viranhaltija 13 b §:ssä tarkoitetun lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian. Yhteydenpidon rajoittamispäätöksen voi tehdä laitoksen johtaja 30 vuorokauteen saakka. Muut rajoituspäätökset tekee laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä lastensuojelulaitoksen hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuulu-

va työntekijä. Sauma Kodit Purressa kaikki ohjaajat voivat tehdä rajoituspäätöksiä lukuun ottamatta edellä mainittuja erityisenhuolenpidon ja yhteydenpidon rajoittamispäätöksiä.

Rajoittamistoimenpiteestä tehdään aina kirjaus lapsen asiakastietoihin, vaikka niistä ei tehtäisikään päätöstä. Kirjaukset tehdään asianmukaisesti ja ymmärrettävästi ja niistä tulee käydä ilmi rajoitustoimenpiteen kuvaus, toimenpiteen peruste, toimenpiteen kesto, toimenpiteestä päättäneen nimi, toimenpiteen toteuttajan nimi sekä läsnä olleiden henkilöiden nimet. Lisäksi tarvittaessa kirjaukseen sisällytetään mahdollinen erityinen syy, mikäli tällainen on ollut käsillä.

Niissä tilanteissa, joissa rajoittamiseen on välttämätöntä turvautua, rajoitustoimenpiteet toteutetaan mahdollisimman turvallisesti ja asiakkaan yksityisyyttä ja ihmisarvoa kunnioittaen sekä perustuslaki, ihmisoikeudet huomioiden. Rajoittamistoimenpiteiden käyttö lopetetaan välittömästi sen jälkeen, kun niille ei enää edellytyksiä.

Hyvän kohtelun suunnitelma

Lastensuojelun sijaishuollon yksiköille on säädetty velvollisuus laatia yksikölle yleinen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa. Sen laatimisessa ja tarkistamisessa on kuultava yksikön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen ja se tulee käydä läpi yhdessä lasten kanssa. Suunnitelma on erillinen asiakirja, joka tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle kunnalle ja lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille. Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain. Suunnitelman sisällöstä on annettu yksityiskohtaiset säännökset lastensuojelulain 61 b §:ssä. Lisätietoa suunnitelmasta löytyy THL:n ylläpitämästä [lastensuojelun käsikirjasta](#).

Hyvän kohtelun suunnitelma on päivitetty 16.1.2023

Asiakkaan kokeman epäasiallisen kohtelun, haittatapahtuman tai vaaratilanteen

käsittely

Lapsen kohdatessa epäasiallista kohtelua, yksikön henkilöstö ottaa asian viipymättä keskusteluun tilanteen vaatimalla tavalla asianomaisten henkilöiden ja/tai lapsen läheisen kanssa. Mikäli lapsi/läheinen on tyytymätön saamaansa kohteluun, hänellä on asiakaslain 23 §:n mukaan oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutus käsitellään yksikön esimiehen ja palvelualuejohtajan ja/tai liiketoimintajohtajan kanssa välittömästi. Vastaus muistutuksesta annetaan kirjallisesti neljän viikon sisällä. Kirjallinen vastaus sisältää ratkaisun, perustelut sekä selkeästi ne toimenpiteet, joihin muistutuksen johdosta ryhdytty. Tarvittaessa lasta ja hänen läheistään/edustajaa ohjataan ottamaan yhteyttä sosiaali- ja potilasasiamieheen. Mahdolliset epäasiallista kohtelua koskevat muistutukset käsitellään yksikössä yleisellä tasolla ja muistutusten perusteella kehitetään yksikön toimintaa. Yksikön esimies vastaa siitä, että jokainen yksikön työntekijä tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä. Muistutuksen asiakirjat säilytetään yksikön arkistossa erillään asiakasasiakirjoista. Muistutuksista kirjataan poikkeama. Poikkeamat käsitellään yksikössä henkilökunnan kanssa kuukausittain ja ne viedään Efecteen.

Asiakkaan osallisuus

Asiakkaita kannustetaan osallisuuteen omissa asioissaan ja antamaan palautetta saamastaan palvelusta. Lapsilta, huoltajilta ja sosiaalityöntekijältä pyydetään palautetta työskentelyn päättyessä kirjallisesti. Palautetta otetaan vastaan myös suullisesti arjessa ja yhteistyöpalaverissa. Lapsilla on mahdollisuus antaa palautetta viikoittain järjestettävissä nuortenkokouksissa.

Nuoria kannustetaan antamaan palautetta, osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja ideoimaan omaan arkeen liittyviä toimintoja. Nuoret ja heidän vanhempansa voivat tuoda esille epäkohtia arjen yhteistyössä: keskusteluissa, tapaamisissa ja asiakassuunnitelmapalaverissa. Lisäksi Purressa kerätään asiakaspalautetta erillisellä kyselyllä. Saadun palautteen avulla kehitetään Purren toimintaa. Saadusta palautteesta on noussut esimerkiksi henkilökunnan lisäkoulutustarve, jonka kautta henkilöstön osaamista on voitu kehittää.

Tavoitteena on luoda yksikköön entistä parempi palautejärjestelmä, jonka avulla saataisiin kerättyä palautetta systemaattisemmin.

Palautteen kerääminen, käsittely ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä

Asiakkaamme voivat antaa suoran palautteen toiminnastamme seuraavien palautekanavien kautta:

- Terveystalo.com-sivuilla olevilla palautelomakkeilla (henkilöasiakas/yritysasiakas)
- Nappulan palautekysely
- Suullisesti tai kirjallisesti, jolloin henkilökunta kirjaa vastaanottamansa palautteen palveluportaalissa oleville palautelomakkeille.

Asiakaspalautteiden käsittelytapa on yhtenäinen koko Terveystalo-konsernissa. Jokaisessa toimipaikassa on nimettynä laatuvaastaava ja hänelle sijainen. Laatuvaastaava huolehtii asiakaspalautteiden käsittelystä ja kaikki palautteet käsitellään ja asiakkaalle vastataan aina hänen pyytäessään vastausta. Efecteen kertyviä raportteja seurataan säännöllisesti toimipaikan laatujohtoryhmässä sovitun frekvenssin mukaisesti. Sisäisissä auditoinneissa arvioidaan asiakaspalautteiden pohjalta toteutettuja toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia.

Asiakkaan oikeusturva

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen. Hoidon/palvelun laatuun tai kohteluun liittyvät palautteet ja tyytymättömyys voidaan useimmiten selvittää avoimella keskustelulla yksikössä ja yksikön lähiesimiehen kanssa. Tyytymättömällä asiakkaalla on aina oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksessa tulee kertoa mahdollisimman yksityiskohtaisesti, mihin asiaan tai asioihin asiakas on tyytymätön saamissaan terveydenhuollon tai sosiaalihuollon palveluissa. Jos mahdollista, muistutukseen tulee nimetä myös henkilö/ henkilöt, joiden toimintaan on tyytymätön. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Muistutuksen vastaanottaja:

Nuorisokodin johtaja Esa Alanko
Tai Länsi- ja sisäsuomen aluehallintovirasto
PL 41, 40101 Jyväskylä
kirjaamo.lansi@avi.fi

Sosiaaliasiamiehen yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamistaan palveluista:

Eija Hiekka
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Matarakatu 4
40100 Jyväskylä
puh. 044 265 1080

Sosiaaliasiamiehen tehtävä on:

- neuvoa asiakkaita sosiaalihuollon asiakkaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä asioissa
- avustaa asiakasta muistutuksen tekemisessä
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista
- toimia muutenkin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kuntayhtymässä ja antaa siitä selvityksen vuosittain

Sosiaaliasiamies on puolueeton henkilö, joka toimii asiakkaiden edun turvaajana. Sosiaaliasiamiehen tehtävä on neuvoa-antava. Sosiaaliasiamies ei tee päätöksiä eikä myönnä etuuksia. Sosiaaliasiamies voi toimia myös sovitteluvassa roolissa asiakkaan ja työntekijän välisissä ongelmallisissa tilanteissa.

Yksikön toimintaa koskevat muistutukset, kantelu- ja muut valvontapäätökset käsitellään poikkeamina. Yksikön poikkeamat kirjataan yhteiseen järjestelmään Efecteen. Varsinainen tapahtuman käsittely tapahtuu yksikössä, mutta tapahtuman käsittelyyn osallistuu tapauskohtaisen harkinnan mukaan myös konsernipalvelujen

Yksikkö:
Versio: 1

asiiantuntijoita. Juurisyyanalyysin avulla pyritään löytämään tapahtuman juurisyy tai juurisyyt ja poistamaan ne. Tapahtumien tilastoinnin ja raportoinnin kautta havaitaan myös mahdollisesti toistuvat ongelmat ja ohjeistuksen tarpeet. Korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilöstölle yksikkökokouksissa sekä koulutustilaisuuksissa. Tapahtumista laaditaan koosteet, joita konsernin johto seuraa.

Poikkeaman toistuminen pyritään estämään seuraavasti:

- Poikkeamaan johtaneet syyt selvitetään järjestelmällisesti.
- Syiden poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet on suunniteltava sekä niihin nimetään vastuhenkilöt ja määritetään aikataulu.
- Korjaavat toimenpiteet toteutetaan suunnitelman mukaisesti
- Toimenpiteiden vaikutusta seurataan ja arvioidaan kuukausittaisissa työryhmän sekä johdon palavereissa.
- Johto vastaa korjaavista toimenpiteistä.
- Pelastussuunnitelma, poistumisturvallisuusselvitys ja lääkehoitosuunnitelma tarkistetaan vuosittain ja päivitetään aina tarpeen mukaan tai toiminnan muuttuessa.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Palveluohjaus (miten asiakkaat tulevat yksikköön)

Kunnan sosiaalityöntekijän tai asiakasohjausyksikön yhteydenoton jälkeen pohditaan kunkin nuoren tarpeiden ja mahdollisuuksien pohjalta sijoitusprosessin eteneminen. Prosessi lähtee käyntiin kartoittamalla nuoren palveluntarpeet, hoitokontaktien jatkumisen turvaaminen tai uuden kontaktin aloittaminen. Koulunkäyntiin liittyviä mahdollisuuksia sekä riittävien tukitoimien saatavuutta selvitetään.

Työryhmän kanssa käydään keskustelua henkilökunnan kokemuksen ja koulutuksen vastaavuudesta nuoren tarpeisiin. Pohditaan, pystytäänkö nuorisokodin sen hetkessä tilanteessa vastaamaan riittävällä tavalla kyseisen nuoren tarpeisiin ja tukemaan hänen kasvuaan ja kehitystään.

Mikäli mahdollista, sovitaan nuoren sosiaalityöntekijän kanssa tutustumiskäynti yksikköön ennen nuoren ja hänen perheensä tutustumiskäyntiä.

Tutustumisvaihe

Sijoitusprosessin alussa nuorelle ja hänen perheelleen järjestetään tutustumiskäyntejä yksikköön. Sauma Kodit Purresta nimetään nuorelle kaksi omaohjaajaa ja heihin tutustumista pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan jo ennen varsinaisen sijoituksen alkua.

Kuntoutus (sisältö)

Jokaisen lapsen kuntoutus suunnitellaan yksilöllisesti hänen tarpeidensa mukaan. Yksikön tarjoama vakaa, ennakoitava kodinomainen arki muodostaa pohjan kuntoutukselle. Lapselle nimetyt omaohjaajat työskentelevät kiinteästi lapsen ja lapselle tärkeiden läheisten kanssa. Omaohjaajat ja lapsen kuntoutustiimiin kuuluva esihenkilö (vastaava ohjaaja tai johtaja) kantavat vastuun pitkäjänteisen kuntoutustyön suunnittelusta ja toteutuksesta. Tiimi varmistaa, että lapsi saa kaikki hänelle kuuluvat ja hänen kuntoutustaan edistävät palvelut. Sauma Kodit Purren kuntoutuksen tärkeimpiä elementtejä on intensiivinen ja monipuolinen, molemminpuoliseen luottamukseen perustuva omaohjaajatyöskentely. Esihenkilöt tukevat ohjaajia kiintymyssuhteen muodostamisessa omaohjattaviin lapsiin.

Monella Sauma Kodit Purren lapsilla on käytössä säännöllisiä lääkityksiä. Säännöllisen lääkehoidon toteuttaminen ja nuoren sitouttaminen omaan lääkehoitoonsa ovat oleellinen osa laadukasta kuntoutusta. Lääkehoitoa toteutetaan aina lapsen hoidosta vastaavan lääkärin ohjeistuksen mukaan. Lisätietoa lääkehoidon toteuttamisesta (kts. lääkehoito).

Omaohjaajatyöskentely ja kiintymyssuhdetyö

Jokaiselle nuorelle nimetään kaksi omaohjaajaa. Ohjaajat ovat tukena nuoren päivittäisessä arjessa ja työskentelevät hoito – ja kasvatussuunnitelman mukaisesti. Omaohjaajatyöhön kuuluu olennaisena osana kiintymyssuhdetyö. Nuorelle kehittynyt kiintymyssuhdemalli hahmotellaan omaohjaajatyöskentelyn alkuvaiheessa. Tämä lisää tietoisuutta nuoren tarpeista ja ohjaa kiintymyssuhdetyöskentelyn suuntaa.

Vastavuoroisen ja turvallisen ihmissuhteen rakentamisella tuetaan nuoren kasvua, kehitystä, tunne-elämän haasteita ja vuorovaikutustaitoja. Kiintymyssuhde nuoren ja ohjaajan/ ohjaajien välillä rakentuu ja syvenee arjen tilanteissa. Kiintymyssuhteen vahvistaminen on konkreettista, tunnetasolla tapahtuvaa läsnäoloa. Väkäytystä, johdonmukaisuutta ja turvaa sisältävä, sekä nuoren tarpeisiin vastaava ihmissuhde vahvistaa nuoren itsetuntemusta, luottamusta itseensä, mikä auttaa nuorta itsenäistymisen haasteissa.

Verkostotyö

Nuorisopsykiatrian poliklinikka on tärkeä yhteistyökumppani. Nuorella on oikeus parhaaseen mahdolliseen psyyken tukeen. Hoidon tarpeen arvio, suunnittelu, toteutus ja seuranta toteutetaan yhdessä psykiatrisen hoitoryhmän kanssa, johon kuuluu lääkärin ja hoitajan lisäksi tarvittavat erityistyöntekijät. Vanhemmat ovat mahdollisuuksien mukaan osana verkostoa. Nuoren asioissa järjestetään yleensä säännöllisesti verkostotapaamisia.

Alueen koulut ovat myös osana nuoren verkostoa ja niiden kanssa yhdessä suunniteltua yhteistyötä nuoren tilanteen ja tarpeen mukaisesti.

Kodinomaisessa ympäristössä nuori pääsee osaksi talon tapahtumia, toimintaa ja rytmiä. Päivä- ja viikko-rytmi muodostuu koulusta tai muusta päivätoiminnasta, vapaa-ajasta sekä harrastusten parissa vietetystä ajasta. Nuorta tuetaan ikä- ja kehitystaso huomioiden itsenäistymiseen liittyvissä taitojen kehittämisessä. Nuorta tuetaan ylläpitämään suhteita perheeseen ja muihin tärkeisiin ihmisiin. Henkilökuntamme kohtaa nuoret ja heidän perheensä arvostaen ja kiireettömästi. Avoin vuorovaikutuskulttuuri luo vakaan pohjan yhteiselle kasvuille ja kehitykselle.

Nuorisokoti Purressa nuorilla on mahdollisuus harrastaa monipuolisesti ja säännöllisesti, omien toiveiden ja kiinnostusten mukaan. Nuorisokodin ympäristössä on hyvät harrastusmahdollisuudet. Nuoren ja omaohjaajan tutustumista tuetaan yhteisillä retkillä. Lisäksi järjestetään vuosittain koko nuorisokodin retkiä erilaisiin lomakohteisiin nuorten senhetkisten kiinnostusten mukaan. Ohjaajat kannustavat nuoria omasta terveydestä huolehtimiseen. Hyvinvointia seurataan kokonaisvaltaisesti Purren arjessa ja huomioidaan yhteistyötahojen asiantuntemus.

Ravitsemus

Yksi Purren ohjaajista on nimetty vastaamaan erityisesti ruokahuollosta ja monipuolisen ruokavalion toteuttamisesta. Viikoittain suunnitellaan ruokalista lasten toiveet ja erityisruokavaliot huomioiden. Suunnittelussa huomioidaan viralliset ruokasuositukset. Yksikössä toteutetaan säännöllisesti kasvisruokapäiviä. Hygieniaan ja ruoan säilytykseen liittyvät asiat toteutetaan suositusten mukaisesti (erillinen keittiön omavalvontasuunnitelma). Lapsia kannustetaan säännölliseen ruokarytmiin ja terveelliseen ruokavalioon.

Hygieniakäytännöt

Yleisestä puhtaanapidosta huolehtivat ohjaajat päivittäin, isommat ja perusteellisemmat siivoukset tehdään suunnitelmallisesti erillisen siivous- ja puhtaanapitosuunnitelman mukaisesti. Poikkeusaikana huolehditaan riittävästä käsihygieniasta ja yövuorolaisen toimesta desinfioidaan pinnat, oven kahvat ym. Yksikössä on erillinen kodinhoituhuone, jossa pyykkikone ja kuivausrumpu sekä siivousvälineet. Voimakkaat kemikaalit ovat turvallisuussyistä lukollisessa kaapissa. Kodinhoituhuoneen puhtaanapidosta huolehditaan viikoittain.

Siivous ja pyykkihuolto

Yksikössä on kerran viikossa siivouspäivä, jonka yhteydessä huolehditaan viikkosiivouksista. Lapset siivoavat omat huoneensa. Tästä lapsi saa palkkioksi siivousrahan 2,5 €. Muiden tilojen osalta siivouksesta vastaavat siivouspäivänä ohjaajat. Pyykkihuoltoa lapset toteuttavat itse, tarvittaessa ohjaajat auttavat.

Terveyden ja sairaudenhoito

Kiireettömässä tilanteessa terveydenhuollon palvelut (esim. lääkäri, sairaanhoitaja, hammashoito, päihdehoitaja, ehkäisyneuvonta) järjestetään kunnallisesti Kyllön terveysaseman tai kouluterveydenhuollon kautta. Kiireellisissä tapauksissa, päivystysaikana hoidosta vastaa Keski-Suomen Keskussairaala Novan päivystys. Erityissairaanhoidosta vastaa Keski-Suomen sairaanhoitopiiri. Yhteistyötä tehdään tiiviisti nuorisopsykiatrian kanssa. Sauma Kodit Purrella on käytössään tarvittaessa konsultoiva psykiatri. Uuden lapsen tullessa taloon tarkistetaan tarve terveystarkastukselle ja tarvittaessa järjestetään terveystarkastuksia myös muutoin esim. pitkien luvattomien poissaolojen jälkeen.

Henkilökunnan säännöllisellä perehdyttämällä varmistetaan asiakkaiden hoitoon ohjaus. Ohjaajat on perehdytetty terveyden- ja sairaanhoidon palvelujärjestelmään. Työntekijät on koulutettu toimimaan ensiaputilanteissa ja taitoja pidetään yllä säännöllisillä kertauskoulutuksilla.

Lääkehoito

Yksikön THL:n Turvallinen lääkehoito-oppaan mukainen lääkehoitosuunnitelma päivitetään kerran vuodessa ja aina tarvittaessa, jos toiminta muuttuu merkittävästi. Vastuu lääkehoitosuunnitelman päivittämisestä on yksikön johtajalla ja sairaanhoitajilla. Suunnitelman päivytykseen osallistuvat kaikki lääkehoitoa toteuttavat työntekijät. Lääkäri Paula Reponen allekirjoittaa yksikön lääkehoitosuunnitelman.

Yksikkö:
Versio: 1

Lääkehoitosuunnitelma ohjaa lääkehoidon toteuttamista yksikössä. Lääkehoitosuunnitelma määrittelee, miten lääkehoitoa yksikössä toteutetaan, lääkehoidon osaamisen varmistamisen ja ylläpitämisen, lääkehoidon perehdyttämisen, vastuut ja velvollisuudet, lupakäytännöt, lääkehuollon toiminnan (muun muassa lääkkeiden toimittaminen, säilyttäminen ja hävittäminen), lääkkeiden jakamisen ja antamisen, lääkehoidon vaikuttavuuden arvioinnin, asiakkaan neuvonnan, lääkehoidon kirjaamisen ja tiedonkulun sekä toiminnan lääkehoidon virhetilanteissa. Lääkehoidon toteuttamista seurataan kirjaamalla lääkehoidon vaikuttavuutta asiakkaiden päivittäiseen seurantaan. Yksikössä on tarvittavat ensiaputarvikkeet ja lapsille määrätyt reseptilääkkeet. Lääkkeet säilytetään lukitussa lääkekaapissa lukitussa erillisessä lääkehoituhuoneessa. Jokaisessa vuorossa on lääkityksestä vastaava ohjaaja, joka vastaa kunkin lapsen lääkehoidon toteutumisesta sekä tarvittavien lääkkeiden antamisesta. Annetut lääkkeet kirjataan lapsen asiakirjoihin sähköiseen asiakastietojärjestelmään.

Lääkemutokset tekee hoitava lääkäri, jonka jälkeen muutos viedään asiakastietojärjestelmän lääkelistalle ja tulostettu versio laitetaan lääkelistakansioon sekä tehdään lapsen dosettiin tarvittavat muutokset.

Päävastuu yksikön asiakkaiden lääkehoidon toteutuksesta ja seurannasta on lääkeyhteyshenkilöllä sekä varayhteyshenkilöllä. Lääkeyhteyshenkilönä Sauma Kodit Purressa toimii sairaanhoitaja Katariina Pekonen ja varahenkilönä sairaanhoitaja/vastaava ohjaaja Mona Laitinen. Lisäksi esihenkilö Esa Alanko. Lääkeyhdyshenkilöt valvovat myös henkilökunnan lääkehoidon osaamista.

Yksikön lääkehoidosta vastaava lääkäri on Paula Reponen.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Sauma Kodit Purressa tehdään joustavasti monialaista yhteistyötä esim. koulujen kanssa ja järjestetään tarvittaessa verkostotapaamisia. Omaohjaajat ovat päävastuussa tiedon välittämisestä yhteistyötahoille.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

Yksikköön on laadittu turvallisuusohje ja se on tarkastettu palo- ja pelastusviranomaisen toimesta 28.6.2022

Yksikköön on laadittu poistumisturvallisuussuunnitelma osana turvallisuusohjetta.

Yksiköstä on tehty terveydensuojelulain mukainen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaisille. Terveydensuojeluviranomainen on tarkastanut yksikön 20.5.2021 ja todennut tilat asianmukaisiksi.

Yllä mainitut ohjeet päivitetään säännöllisesti ja henkilökunta kuittaa ne luetuksi.

Henkilöstö

Yksikön esihenkilö vastaa yksikön toiminnasta, hoitotyön kehittämisestä, henkilöstöhallinnosta ja talouden suunnittelusta. Esihenkilön lisäksi yksikössä työskentelee 11 hengen moniammatillinen tiimi, joka koostuu sosiaali- ja/tai terveysalan tutkinnon suorittaneista työntekijöistä. Hoitosuhdeindeksi on 1.3. Henkilöstöstä vähintään 50 % on sosiaali- tai terveysalan AMK- tasoinen tutkinto ja lopuilla on sosiaali- tai terveysalan perustutkinto. Yksikössä työskentelee sosionomeja, sairaanhoitajia, mielenterveyshoitaja, lähihoitaja sekä diakonisosionomi. Tuetun asumisen puolella toimii diakonisosionomi sekä toimintaterapeutti sekä yhteisöpedagogi. Sijaisina toimii nuoriso- ja yhteisöohjaaja, fysioterapeutteja, sairaanhoitaja sekä sosionomi –ja lähihoitajaopiskelijoita.

Yksikön esihenkilö vastaa, että yksiköllä on toimivat kokousrakenteet ja tukee osaltaan työryhmää avoimeen vuorovaikutukseen ja tätä kautta yhteisten asiakasprosessien luomiseen. Yksikössä kiinnitetään erityistä huomiota reflektiivisiin rakenteisiin joko mahdollistaa dialogin ja yhteisen ymmärryksen syntymisen eritoimijoiden sekä johdon ja työntekijöiden välillä. Yksikön esihenkilöllä on käytössään Terveystalon laajat tukipalvelut ja täydennyskoulutus mahdollisuudet esimiestyön tueksi.

Yksikön esihenkilö käy vuosittain kehityskeskustelut jokaisen työntekijän kanssa. Kehityskeskustelussa käydään läpi ammattitaidon ylläpito, koulutus- ja kehittämistarpeet. Yksiköllä on kattava henkilöstön täydennyskoulutussuunnitelma, joka sisältää niin lakisääteisiä kuin ammattitaitoa lisääviä ja ylläpitäviä koulutuksia. Yksikön tarpeen mukaan henkilöstöllä on myös mahdollisuus laajempiin lisä tai täydennyskoulutuksiin esim. neuropsykiatrinen valmentaja koulutukseen. Työryhmälle on järjestetty säännöllinen työnohjaus ja

henkilöstöllä mahdollisuus tarpeenmukaiseen työterveyshuoltoon (Sauman Terveystalo), työpsykologin palveluihin sekä yksilötyönohjaukseen

Työvuorot

Noudatamme yksityisen sosiaalialan työehtosopimusta ja kaikkia työaikoja koskevia lakeja. Yksikön työvuorot järjestetään toiminnan tarpeen mukaisesti. Erilaiset yhteistyöpalaverit, neuvottelut, toimintaillat ja muut normaaliarjesta poikkeavat tapahtumat huomioidaan työvuoroissa varmistaen, että hoito- ja kasvatustyössä on aina riittävä määrä henkilökuntaa saatavilla. Työvuorot suunnitellaan työvuoro-ohjelma Työvuorovelhon avulla.

Sijaisten käytön periaatteet:

Sijaisten hankinnassa on aina lähtökohtana yksikön toiminnallinen tarve ja asiakkaiden turvallisuus sekä viranomaisten vaatimukset. Yksikön henkilöstön äkilliset poissaolot pyritään järjestämään ensisijaisesti työvuorojärjestelyin sekä yksikön sisäisillä työntekijälainoilla. Tavoitteena on käyttää lapsille tuttuja ja yksikön toiminnan tuntevia sijaisia. Yksikön esihenkilö vastaa sijaisten rekrytoinnista ja päivittää sijaislistaa säännöllisesti. Sijaislista on yksikössä ohjaajien saatavilla. Sijaisten hankinta kuuluu jokaiselle yksikön työntekijälle. Sijaistusohjeistus ja sen periaatteet käydään säännöllisesti läpi koko henkilökunnan kanssa.

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Henkilöstön rekrytointia ohjaa työlainsäädäntö sekä työehtosopimukset. Näissä määritellään työntekijöiden sekä työnantajan oikeudet ja velvollisuudet.

Työntekijöiden rekrytoinnista vastaa yksikön esihenkilö. Rekrytointiprosessi pitää sisällään työntekijätarpeen kartoituksen, työpaikan ilmoittamisen, hakemusten vastaanottamisen, haastatteluvalinnat, haastattelut, valintapäätökset ja niistä ilmoittaminen ja valitun työntekijän ammattikelpoisuuden todentaminen. Yksikön esihenkilön vastuulla on henkilöllisyyden tarkistaminen, ammattioikeuksien ja kelpoisuuden tarkastus, ulkomaalaisistausten työluvan ja ammattioikeuksien tarkistus, suositusten kysyminen, työsopimusten tekeminen ja

allekirjoittaminen. Valitun henkilön tulee toimittaa hyväksyttävä lääkärintodistus terveydentilastaan ja sekä esitettävä nähtäväksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) mukainen rikosrekisteriote. Rekrytoinneissa esihenkilöä tukee ja ohjaa henkilöstöhallinto.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Uuden työntekijän, uuteen työtehtävään siirtyvän ja opiskelijan perehdytyksestä vastaa yksikön esihenkilö tai vastaava ohjaaja. Esihenkilö voi delegoida osia perehdytyksestä muulle kokeneelle työntekijälle.

Yksikön työntekijät perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen yksikön perehdytysohjeiden mukaisesti. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja pitkään töistä poissaolleita. Perehdyttämislomakkeeseen on yksilöity perehdyttävät asiat, jotka käydään työntekijän kanssa läpi varmistaen osaamisen hallinta ja siihen merkitään selkeästi, kun kukin osio on onnistuneesti perehdytetty. Perehdytyksen yhteydessä käydään läpi myös omavalvontasuunnitelma sekä sen sisältämät asiat. Kun kaikki asiat on käyty läpi, perehdyttämislomake päivätään ja esihenkilö ja alainen allekirjoittavat sen. Perehdyttämislomakkeen säilytyksestä ja arkistoinnista vastaa yksikön esihenkilö.

Teknologiset ratkaisut

Yksikön ulko-ovet on varustettu sähkölukoilla, joiden hallinta on sijoitettu ohjaajien toimistotilaan. Sauma Kodit Purressa ei ole käytössä kameravalvontaa. Nuorille on oma langaton internet-yhteys ja henkilökunnalle omansa. Purren tiloissa on asennettuna turvahälytyspainikkeet, joista lähtee hälytys vartiointiliikkeeseen (Securitas).

Terveysthuollon laitteet ja tarvikkeet

Purren nuorisokodilla on verenpainemittari, alkometri ja pikaseulat sekä lääkkeen annosteluun ja jakamiseen tarvittavat välineet. Terveysthuollon laitteista ja tarvikkeista vastaavat lääkeyhteyshenkilöt.

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Tietosuojaan avulla varmistetaan yksilön yksityisyyden toteutuminen henkilötietojen käsittelyssä. Kunnioitamme yksilön oikeutta tietosuojaan käsittelemällä henkilötietoja soveltuvan lainsäädännön ja Terveystalon tietosuojapolitiikan mukaisesti. Tietosuoja toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota henkilö- ja potilas-tietojen salassapitoon, sekä siihen, että asiattomilla ei ole pääsyä tietoihin sekä siihen, että tietoja ei käytetä henkilöä vahingoittavasti.

Terveystalon pitää pystyä osoittamaan henkilötietojen käsittelyä koskevien periaatteiden toteutuminen, osoitusvelvollisuus. Osoitusvelvollisuuden toteuttaminen tarkoittaa muun muassa tietosuojaan liittyvien dokumentaation ja prosessikuvausten ylläpitoa. Tietosuojaan liittyvä omavalvonta on kuvattu Terveystalon omavalvontasuunnitelmassa sekä tietojärjestelmien omavalvontasuunnitelmassa

Jokainen Terveystalossa käytössä oleva sovellus tai järjestelmä dokumentoidaan projektipäällikön/product ownerin toimesta Thinking Portfolio -sovellussalkkuun. Sovellussalkussa ylläpidetään ajantasaisesti sovellus- ja järjestelmäkohtaisia tietosuojaan ja tietoturvaan liittyviä perustietoja.

Kaikki tietosuojaan liittyvät vaaratapahtumat ja tietoturvaloukkaukset dokumentoidaan ja niistä ilmoitetaan tarvittaessa rekisteröidylle ja viranomaiselle erillisen prosessin mukaisesti. Jokaisen Terveystalossa työskentelevän tulee ilmoittaa havaitsemistaan vaaratapahtumista.

Tietosuojaan liittyvät koulutukset tallennetaan Mepco-järjestelmään. Jokaisella esimiehellä on velvollisuus omalta osaltaan huolehtia siitä, että hänen alaisensa ovat suorittaneet tietosuojaan liittyvän koulutuksen ja ylläpitää tietosuojaan hyvää osaamista. Henkilötietojen käsittelystä informoidaan tietosuojaosastoilla. Asiakas- ja potilastietojen käsittelyä koskevat tietosuojaosastot ovat saatavilla Terveystalon verkkosivuilla sekä IMS-järjestelmässä. Terveystalo mahdollistaa rekisteröidylle lain mukaiset oikeudet ja toteuttaa henkilö- ja potilastietojen luovutukset lainsäädännön mukaisesti.

Terveystalolla tietosuojaan liittyvät kysymykset voi lähettää osoitteeseen tietosuoja@terveystalo.com

Asiakastyön kirjaaminen

Sauma Kodit Purrella käytössä on Nappula asiakastietojärjestelmä. Nappula™-järjestelmä on sosiaalihuollon asiakastiedon tallentamiseen ja käsittelemiseen tarkoitettu selainkäyttöinen asiakastietojärjestelmä. Yksikkö käyttää järjestelmää mm. päivittäiseen raportointiin, koosteiden laadinnassa, rajoitustoimenpiteiden seurantaan, yksikön arjen järjestämiseen, lääkitysten seurantaan ja sisäiseen viestintään. Nappulan käyttöoikeutta hallitaan henkilökohtaisilla käyttäjätunnuksilla, sekä työasema- ja organisaatiokohtaisilla varmenteilla.

Onko yksikölle laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste?

Kyllä Ei

Sosiaalihuollonpalveluissa rekisteriselosteen/tietosuojaosastosten laatiminen ja saatavilla pitäminen on rekisterinpitäjän velvoite. Sauma lastensuojelu on Terveystalo -konserniin kuuluvien yhtiöiden tuottamaa palvelua. Asiakassuhde Sauma lastensuojelussa perustuu kunnan tai kuntayhtymän toimeksiantoon tai myönnettyyn maksusitoumukseen. Tällöin rekisterinpitäjänä toimii kyseinen kunta tai kuntayhtymä, jonka tietosuojaosastetta noudatetaan. Terveystalo -konserniin kuuluvat yhtiöt toimivat lastensuojelua koskevien tietojen käsittelijänä kyseisen kunnan tai kuntayhtymän lukuun. Lastensuojelua koskevien tietojen osalta pyydämme olemaan yhteydessä kyseiseen kuntaan tai kuntayhtymään. Palvelunjärjestäjän on se rekisterinpitäjänä laadittava ja pidettävä saatavilla.

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Yksikkökohtaista tietoa palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä. Riskinhallinnan prosessissa käsitellään kaikki epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet ja niille sovitaan riskin vakavuuden mukaan suunnitelma, miten asia hoidetaan kuntoon. Viimeksi toteutetussa riskien arvioinnissa on tunnistettu kehittämistarpeita työskentelyn ergonomiassa ja laitoksen tiloissa. Työntekijöille on hankittu uusia työtuoleja ja talon ilmanvaihtoa korjattiin. Lisäksi huoneilman tunkkaisuus keksäaikaan on ollut ongelma, jota parantamaan on tilattu jäähdytin. Lääkehoidon laatua ja sujuvuutta on parannettu uudella kalustolla ja varaamalla lääkkeiden säilyttämiseen ja lääkehoidon toteuttamiseen erillinen huone. Työturvallisuuden parantamiseksi ja tapaturmien sekä väkivaltilanteiden ehkäisemiseksi on esitetty keittiössä sijaitsevan terävien esineiden säilytykseen tarkoitettavan laatikon uusimista.

Henkilökunnan kouluttamisella ja koulutustarpeen jatkuvalla arvioinnilla varmistetaan tarvittava osaaminen. Yksikössä luodaan parhaillaan suunnitelmaa ja täydennetään tarvevarastoa sähkökatkoihin varautumisen osalta. Poistumisturvallisuuden lisäämiseksi ja tapaturmien ehkäisemiseksi yksikössä on nähty kehittämistarpeena kulkuväylien pitäminen siisteinä ja esteettöminä.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omaevalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön vastaava johtaja.

Paikka ja päiväys: Jyväskylä 19.12.2023

Allekirjoitus: Esa Alanko, yksikön johtaja